

Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'

Opgericht op 12 november 1974

Omvat de plaatsen Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer

KringNieuws

Hart voor Historie

Colofon

40e jaargang, nummer 4,
april. 2014
KringNieuws verschijnt 8x
per jaar

Secretariaat:

Nassastraat 13 4931 XE
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-520519

e-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl,

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws

john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

31 mei 2014

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Komende lezing / Verslag vorige lezing	1
Kort verslag ALV en Brabantse Heem	2
Schoonmaakactie spoorbrug	3
Divers nieuws	4

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank NL42 RABO
0115 6003 10

Uitnodiging lezing: Lezing over de Brabant Collectie. Titel " de Brabant-Collectie"

Datum: donderdag 17 april 2014
Spreker: Drs. Jos Kuijlen (Tilburg).
Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelij' n'
Tiid: 20.00 uur

Op donderdagavond 17 april 2014 vindt al
weer de laatste voorjaarslezing van de
Oudheidkundige Kring

'Geertruydenberghe' plaats. Het betreft
een lezing met een bijzonder Brabants
onderwerp, namelijk een kijkje in de
schatkamer van de Brabant-Collectie.
Deze collectie bevindt zich in de
bibliotheek van de University Tilburg. Op
verzoek van de oudheidkundige kring
geeft drs. Jos Kuijlen, afdelingshoofd
(bibliothecaris) van de Brabant-Collectie,
uitleg over deze unieke collectie en toont
de bezoeker aan de hand van een
PowerPoint-presentatie wat er zich zoal
aan cultuurhistorische schatten in de
collectie bevindt.

Jos Kuijlen heeft met zijn team de zorg
over de uitgebreide collectie en het is dan
ook bijzonder hoe deze op allerlei
manieren ontsloten wordt om een groot
publiek te laten delen in de bijzondere
waarde en schoonheid van de Brabant-
Collectie.

Het bestuur van de oudheidkundige kring
beveelt deze unieke lezing van harte aan,
en raadt haar leden en andere

geïnteresseerden aan deze avond naar De
Schattelij te komen.

Stel ons niet teleur, wij doen het voor U!

Drs. Jos Kuijlen

De toegang is gratis ook voor niet leden

Verslag lezing 'De Drie Hoefijzers te Breda' en de kunst van het industrieel bierbrouwen.

Lezing : 'De Drie Hoefijzers te Breda' en de kunst van het industrieel bierbrouwen.

Spreker: Drs. Frans Smits van Waesberghe,

Datum : donderdag 20 maart 2014.

Aanvang: 20.00 uur

Plaats : Cultureel Centrum 'De Schattelij' n'.

Onze voorzitter kon deze avond een behoorlijk aantal bezoekers verwelkomen die
naar De Schattelij waren gekomen voor de lezing van de heer Frans Smits van
Waesberghe. Tijdens de lezing werden de 'geneugten van het gerstenat' en de
bierbrouwerij 'De Drie Hoefijzers' behandeld. De geneugten van het bier had wat
spannender en uitgebreider voor het voetlicht mogen worden gebracht en familie en
brouwerij wat meer gescheiden. Een en ander liep enigszins door elkaar. Gevoel voor

Vervolg verslag lezing .

humor ontbrak hem echter niet en zo deelde hij mee dat zijn familie niet van adel was. De naam Van Waesberghe is gewoon aan die van Smits toegevoegd. Dat de brouwerij voor een deel tot industrieel erfgoed is verklaard is terecht. Het kantoor in Breda is namelijk een juweel in art deco-stijl, de stijl die ook in de fabrieksgebouwen is terug te vinden. Ook benadrukte hij de vooraanstaande rol van de 'De Drie Hoefijzers' in de brouwerijwereld. Kennis en vakmanschap stonden er op een hoog peil!

Frans van Waesberghe, die als propagandist van het industrieel erfgoed gratis de lezing (zijn

allerlaatste!) verzorgde, is ongetwijfeld een autoriteit op het gebied van deze onderwerpen en heeft daarin zijn sporen verdiend. Een begenadigd verteller echter bleek hij deze avond niet en in zijn voordracht ontbrak een gedegen en heldere lijn, waardoor het aandachtspunt bij de bezoekers verslaptte. Een aantal hield het bij de pauze dan ook voor gezien en keerde vroegtijdig huiswaarts. Jammer voor Frans, de bezoekers en de organisatie. Overigens had Frans al van te voren aangegeven dat een lezing van anderhalf uur voor hem een behoorlijke opgave betekende.

Kort verslag van de Algemene leden vergadering Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" d.d. 20 maart 2014

Om 19:05 opent de voorzitter (Jan van Gils) de vergadering en heet eenieder welkom. *Hij memoreert het belang van de jaarvergadering, zijnde de enige ledenvergadering per jaar.*

De ledenvergadering is bezocht door 28 personen en 4 personen hadden een bericht van verhindering doorgegeven.

Een samenvatting van de door de werkgroepen ontplooidde activiteiten is: Het jaar 800 jaar stadsrechten, het tot stand komen van het boekje Kleine Monumenten, de lancering van onze 'canon', de Archeologische dag, de tentoonstelling "Industrieel Erfgoed, bedrijf en techniek" en de publieksavond.

Een moment van stilte wordt in acht genomen; Overleden in 2013 : Dhr. A. van Beek, Dhr. H. Bras, Dhr. A. van Onzenoort, Mevr. A. Roest, Dhr. J.Thijssen, Mevr. C. van Wijk , Dhr. Anton Roosenbrand, Mevr. Ingrid Oehlers. Overleden in 2014: Martin Robben, Jan van Gerwen.

Het financieel jaarverslag, de balans en de begroting zijn door de vergadering goedgekeurd en de kascommissie heeft de secretaris gedechargeerd.

Voorstel tot aanpassing contributie is door de vergadering aangenomen. Reden voor verhoging zijn de stijgende kosten. De contributie in 2015 wordt verhoogd voor gewone leden van € 18,00 naar € 20,00, voor echtparen of anderszins van € 25,00 naar € 28,00 en voor jeugdleden t/m 18 jaar te verlagen van € 13,00 naar € 7,00.

De voorzitter heeft de vergadering gevraagd een voorstel tot aanpassing van de statuten te mogen doen en dit voor te leggen aan de leden in de eerst volgende ALV. Zo klopt het schema van aftreden

niet en een huishoudelijk reglement ontbreekt wat meer mogelijkheden geeft zaken intern te regelen.

Bestuursverkiezing 2014 De leden is gevraagd in te stemmen met de benoeming van de heren Hans van den Broek en John François.

De voorzitter doet een dringend verzoek aan de leden zich actief op te stellen voor de vereniging en zich aan te melden voor een werkgroep of bestuursfunctie. Ook de beheerders van de bibliotheek hebben aangegeven te willen stoppen, voor deze taak zijn we op zoek naar leden die zich hiervoor willen inzetten.

De heer Theo Hessing en de heer Jan Serraris zijn door de vergadering aangesteld als kascommissie. De heer Martin van Dongen is afgetreden.

Voorstel tot het postuum benoemen van Martin Robben tot erelid van de Kring is door de leden bekrachtigd.

Er zijn zeven jubilarissen gehuldigd.

Brabantse Heemdagen 2014 De Grote Oorlog 1914 – 1918

Uitnodiging:

Beste heemkundevrienden in de provincies Noord-Brabant (Nederland) en Antwerpen (België), Namens de Koninklijke Heemkundige Kring Essen vzw, Heemkundekring De Vrijheijt van Rosendale en Brabants Heem nodigen wij u van harte uit om deel te nemen aan de 66e editie van de Brabantse Heemdagen, die dit jaar worden georganiseerd op

donderdag 7 augustus 2014 in Roosendaal en vrijdag 8 augustus 2014 in Essen/Kalmthout.

De Brabantse Heemdagen kennen weer eens een internationaal karakter met een voor de organisatoren eenzelfde thema : De Grote Oorlog 1914 - 1918. De Belgische en Nederlandse kringvrienden willen u dan ook graag meer inzicht geven in wat zij van de Eerste Wereldoorlog meekregen.

Vervolg Brabantse Heemdagen

In grote lijnen ziet het programma er als volgt uit : de eerste dag wordt grotendeels gehouden in het voormalige Klooster Mariadal in Roosendaal. Na uw aankomst en verwelkoming in Roosendaal wordt u een lezing gepresenteerd over Wereldoorlog I met daarna groepsgewijs een wandeling met gidsen door (klooster)kapel en -tuin en een geleide stadswandeling. Na de lunch volgt, ook weer groepsgewijs, een wandeling door (klooster)kapel en -tuin en een geleide stadswandeling, een stadsverkenning en aan het einde van de middag een diner. In de avond volgt een informatief en recreatief programma.

De tweede dag brengt u door in Essen/Kalmthout. Ook hier een warm welkom gevolgd door een prachtige fietstocht met gidsen in de omgeving Essen/Kalmthout/Rosendaal met vanzelfsprekend aandacht voor Wereldoorlog I en De Dooden Draad. De fietstocht wordt onderbroken voor een lunch en afgesloten met een diner. Na de fietstocht en vòòr het diner krijgt u nog de gelegenheid om het nabijgelegen Karrenmuseum en het Heemhuis Essen te bezoeken.

Bent u geïnteresseerd stuur dan een mail naar onze secretaris: c.w.vandenheijkant@casema.nl of bel hem: 520519 Vraag naar de bijlagen voor deze uitnodiging:

- het concept programma
- het inschrijfformulier
- de samenstelling van de Commissie Brabantse Heemdagen 2014
- overzicht van logies- en overnachtingsadressen en fietsverhuurbedrijven

De deelnamekosten bedragen € 85,- per deelnemer. De consumpties zijn voor eigen rekening.

Het inschrijfformulier moet volledig ingevuld, uiterlijk 31

mei 2014 in het bezit zijn van het secretariaat van de lokale Commissie Brabantse Heemdagen 2014 (Nispenstraat 115, 4701 CV Roosendaal, Nederland) en het inschrijffbedrag dient gelijktijdig met het insturen van het inschrijfformulier te worden overgeboekt. Wij laten maximaal 100 deelnemers toe. Wij zien uw komst naar Roosendaal en Essen met belangstelling tegemoet. U bent van harte welkom !

Commissie Brabantse Heemdagen 2014

Rosendaal-Essen

R.J.J.M. (René) Konings, voorzitter

Kort verhaal:

'Op het moment dat de eerste wereldoorlog uitbrak waren Essen en Kalmthout rustige, landelijke dorpen, België was net als Nederland neutraal sinds de afscheiding van 1830. Totaal onverwachts werd op 1 augustus 1914 de mobilisatie in het Frans afgekondigd. De lont die in Serajevo werd aangestoken door de moord op de Oostenrijkse troonopvolger Frans Ferdinand von Habsburg en zijn vrouw Sophie Chotek leidde tot de grootste oorlog ooit. De Duitse keizer greep dit voorval aan om Frankrijk uit te dagen, en België werd ongewild meegesleept' (bron : programma 2014 Den Dooden Draad Essen/Kalmthout 14-18)

'Inmiddels waren in enige dagen tijd duizenden vluchtelingen in Roosendaal aangekomen. Waren twee maanden eerder nog Duitsers uitgewezen door de Belgische autoriteiten, nu sloegen Belgen in veel grotere getale op de vlucht voor de Duitse bezetters. Rijk en arm, alles vlucht naar Nederland. Alle grote gebouwen, niet voor het leger in gebruik, zitten vol met deze ongelukkige mensen, die allen liefdevol door geheel Roosendaal worden geholpen (bron : tijdschrift *Heemkundekring Roosendaal juni 1991 nr. 18*)

SCHOONMAAKACTIE SPOORBRUG

Foto's Jan Domenie

Op de landelijke NL.DOET dag van het Oranje Fonds, zaterdag 22 maart jl heeft de Junior Kamer Bergsche Maas zich niet onbetuigd gelaten. Ondanks dreigende wolkenvelden hebben zo'n 20 enthousiaste schoonmakers van 09.00 tot 16.00 uur, flink de brug en het landhoofd aan de Bergse kant onderhanden genomen. Vele zakken zwerfvuil zijn gevuld, enorme bosschages zijn weggezaagd, onkruid en mossen zijn van de natuurstenen delen verwijderd, en het wel-ijzeren vaste deel van de spoorbrug is aan een grondige schoonmaakbeurt onderworpen, losse stenen zijn verzameld, enz. enz. Het resultaat mag er zijn.

Het is waard te vermelden dat er een bruggenliefhebber uit Den Haag via NL.DOET helemaal uit Den Haag is gekomen om te helpen bij deze schoonmaakactie, evenals een machinist uit Den Bosch die zijn vrije dag inleverde om flink de handen uit de mouwen te steken bij het schoonmaken van de brug.

Uit de reacties van de toevallige voorbijgangers valt op te maken dat de spoorbrug zijn sporen heeft verdiend. Je hoort dan de verhalen, hoe jammer het is dat het station is verdwenen, hoe je vroeger met de trein helemaal naar Den Bosch ging, waar de halte aan de andere kant van de brug was, enz. enz. Bij gelegenheid van deze eerste schoonmaakactie, dat een startsein is naar de algehele restauratie van de wel-ijzeren bruggdelen, de landhoofden en de pijlers in het water, is het ANWB toeristisch informatiebordje onthuld bij de trap in het talud van de spoordijk in plan De Vesting. .

Op dinsdag 15 april a.s. vindt in Geertruidenberg een bijeenkomst plaats van een 30-tal belangenbehartigers van de spoorbruggen en de Langstraatspoorlijn. Stichting Spoorbrug Geertruidenberg ontvangt dan de leden van de Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen uit Waalwijk, Drunen, Vlijmen en Den Bosch en van de

Stichting Langstraatspoorlijn West uit Lage Zwaluwe.
Een van de onderwerpen op de agenda betreft de doelstelling van de Stichting Langstraatspoorlijn West om de veilige recreatieve en toeristische fietsroute, beter bekend als Halve Zolen Pad, dat nu nog ophoudt in Raamsdonk, door te trekken tot aan Lage

Zwaluwe. .

Voor informatie en vragen kunt u contact opnemen met Stichting Spoorbrug Geertruidenberg, contactpersoon, Joke Serraris-Verboord, T 0162 520963 of E serraris.jj@gmail.com.

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria *Nieuwe leden:*

Per 20-03-2014 Dhr. H.C.M. van Gils (Bert)
Rijvoortshoef 123, 4941 VE Raamsdonksveer

Overleden:

19 maart j.l dhr Jan van Gerwen, Berliozstr 5
Raamsdonksveer.

Oproep aan veteranen in Geertruidenberg:

Afgelopen jaar ontving de gemeente Geertruidenberg een groep van ongeveer 50 veteranen tijdens haar lokale Veteranendag. Ook dit jaar willen wil de gemeente Geertruidenberg een lokale Veteranendag organiseren. Deze vindt plaats op vrijdag 4 juli. Wij komen graag in contact met Veteranen die nog speciale spullen of foto's uit hun diensttijd bewaard hebben. Met deze spullen willen we graag een bijzonder herinneringshoek maken. U kunt hiervoor contact opnemen met Brenda Lefeu:

b.lefeu@geertruidenberg.nl of per telefoon 14 0162

Brabant Heem

Ter kennisgeving; Het bestuur Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" is uitgenodigd voor de komende vergadering 17 april 2014 aanstaande van de Raad van Aangeslotenen Brabants Heem.

Voortgang tentoonstelling 100 jaar elektriciteit

De werkgroep is al enkele weken actief bezig met de voorbereidingen voor de tentoonstelling. De beschikbare ruimte is 8 x 14 meter. Essent heeft ongeveer het gehele archief met oudheden beschikbaar gesteld, het wordt nog een hele klus hier een keuze uit te maken. De werkgroep heeft ondersteuning gekregen van Zanza Loupias, Zanza is studente aan de Hogeschool Amsterdam richting cultuur en gaat de werkgroep adviseren. Cees Kerst heeft een tijdschema en een conceptprojectie gemaakt welke als leidraad worden gebruikt. Cees is inmiddels teruggetreden uit de werkgroep. Heeft u nog interessante ideeën of oudheden die de tentoonstelling kunnen opfleuren neem gerust contact op met de werkgroep, welke wordt voorgezeten door onze voorzitter Jan van Gils.

Voortgang Geertruidenberg op de Kaart:

Het doel van het project "Geertruidenberg op de Kaart" (GodK) is om het publiek via het internet toegang te verschaffen tot historische en actuele informatie van monumenten, Rijksmonumenten, kunstwerken etc. in Geertruidenberg, Raamsdonk en Raamsdonksveer.

De projectleider van dit project is Cees Kerst.

Voor onze kring zal er een WIKI Geertruidenberg

worden ingericht. Een WIKI is een informatie bron welke kan worden vergeleken met Wikipedia. Het RAT bood ons de mogelijkheid een WIKI Geertruidenberg onder te brengen in de WIKI Tilburg wat de vereniging kosten en beveiligingsaandacht bespaart. Vanuit deze WIKI wordt de informatie gekoppeld aan onze eigen website Geertruidenberg op de Kaart. Het grote voordeel is dat de informatie op één plaats staat die door een ieder kan worden aangevuld.

Ook zijn de eerste categorieën op de website aangemaakt en gelinkt aan info uit de WIKI de lancering van GodK op 14 nov. tijdens de viering van het 40-jarige bestaan van de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" Interesse? Bezoek de Kringavond elke maandag 19:30 uur "de Schattelij",

Persoonlijke verhalen gezocht

Misschien heeft u al gelezen in de heemkundekrant of op internet over het project "Bevrijding om nooit te vergeten" van Pelicula Film & TV. Aan de hand van persoonlijke verhalen willen zij de bevrijding van Brabant in 1944 vertellen in een 50 minuten durende documentaire, die zal worden uitgezonden op Omroep Brabant.

De afzonderlijke verhalen komen ook beschikbaar als onderdeel van de GPS-routes via de Brabant Cloud van Erfgoed Brabant. Ook is het de bedoeling om de film onder te brengen bij de Heemkundeverenigingen, waaronder die van Geertruidenberg, om deze verhalen toegankelijk te maken voor het publiek.

Voor deze documentaire is men nog op zoek naar persoonlijke verhalen van mensen die de bevrijding hebben meegemaakt.

Kent u deze personen? De filmmakers zouden heel graag voor een gesprek in contact komen met deze mensen.

Kunt u ze daarbij helpen? Zij stellen dat zeer op prijs.

U kunt hen bereiken op ludo@pelicula.nl of u kunt bellen met 06-55334707.

Ludo Keeris

Gemiste kansen ?:

Er komen regelmatig aankondigingen bij de redactie binnen die niet overeenkomen met de uitgavedatum van het KringNieuws.

Wat heeft u mogelijk gemist:

- De Archeologische Voorjaarsstudiedag Oirschot 6 april 2014
- Excursie "Suikergoed in Zevenbergen" op 27 maart Stichting Brabants Industrieel Erfgoed
- Brabants Heem de archeologische voorjaarsstudiedag op zondag 6 april 2014.